SPRAWOZDANIE

Archiwaryusza Dr Stanisława Krzyżanowskiego

za rok 1892.

Prześwietna Rado Miasta!

W myśl §. 14 statutu archiwum mam zaszczyt przedłożyć Prześwietnej Radzie miasta za pośrednictwem Komisyi archiwalnej sprawozdanie za rok 1892.

Rok ubiegły poświęcony był cały pracy systematycznego porządkowania archiwaliów, celem przygotowania przyszłej inwentaryzacyi, którą prowadzono według normy, zaznaczonej w poprzedniem sprawozdaniu. Rozdzielono wszystkie księgi archiwalne według gmin i jurydyk, które dzisiejszy Kraków składały, a tam, gdzie się to uczynić nie dało, potworzono osobne grupy. W tak rozdzielonym materyale uporządkowano dotąd szczegółowo:

I. Kraków:

1. Księgi budżetów rocznych (regestra generalia) nrów 224.
2. Księgi budżetów tygodniowych (regestra septimanalia) nrów 200.
3. Księgi poborów (exactiones) nrów 722.
4. Księgi czynszów (census) nrów 132.
5. Księgi ceł (thelonea) nrów 123; razem więc nrów 1401.
6. Inwentarze miasta Krakowa.
7. Scabinalia i advocatialia z XV i XVI wieku. (W ostatniej pozycyi pracy nie można uważać za skończoną, wiele ksiąg oprawiono bowiem w dawnych czasach zupełnie niewłaściwie, tak, że należałoby dla dojścia do ładu oprawy rozbijać albo przynajmniej w inwentarzu kartkowym wszystkie pomyłki opisywać).
8. Spisy obywateli.
9. Kopiaryusze przywilejów miasta.

10. Z aktów luźnych wyłączono po r. 1651: ekscerpta z ksiąg radzieckich i ławniczych.

II. Kazimierz:

Ułożono: Consularia 1393 — 1639 i dopełniono ten dział 29 woluminami kodeksów, ułożonych z aktów luźnych z lat 1562 — 1639.

Z aktów luźnych wydzielono nadto ekscerpta z ksiąg radzieckich i ławniczych do połowy XVII wieku.

(Kleparz i Garbary uporządkowano jeszcze w r. 1891).

III. Kraków po rozbiorach połączony w jedno miasto.

Dzienniki podawcze i repertorya Dyrekcyi policyi z lat 1796 — 1848, ksiąg 98.

Dzienniki podawcze i repertorya Rady miasta z tego samego okresu.

Filury miejskie 1803 – 1816, ksiąg 124.

Księgi i akta szpitala żydowskiego na Kazimierzu 1852—1865.

IV. Inne grupy:

Akta Komisyi cywilno-wojskowej z r. 1791. zebrano 6 woluminów.

Taksy województwa krakowskiego 3 tomy.

Księgi wielkorządów krakowskich.

Akta wydane przez urzędy innych miast i wsi.

Ekscerpta z aktów iuris supremi po r. 1651.

Zebrano na osobnych kartonach 40 pieczęci i odcisków oryginalnych dawnych urzędów Krakowa, Kazimierza i cechowych.

Tyle zrobiono dla naukowego uporządkowania archiwum, o włączeniu i opisaniu nabytków wspomnę niżej.

Dziennik podawczy w r. 1892 liczył numerów 87. Wydano 12 odpisów wierzytelnych, 1 wyciąg i 16 wyjaśnień urzędowych.

Z archiwum korzystało osób 13 przez dni 77, nadto wydano do naukowego korzystania księgi archiwalne trzy razy pp. prof. Kleczyńskiemu i Piekosińskiemu; wszystkie zwrócono do archiwum.

Podobnie jak poprzednie i obecne sprawozdanie może wykazać nowe pomnożenie archiwalnych zasobów, choć nie tak znaczne jak dawniej. Umarł skromny ale zasłużony pracownik i zbieracz materyałów do historyi Krakowa prof.

Wilhelm Gąsiorowski. Z kollekcyi, po nim pozostałej, uchwaliła Rada miasta w dniu 27 czerwca na wniosek Komisyi archiwalnej zakupić za sumę 200 zła. materyały, do dziejów miasta się odnoszące, przez zarząd archiwum wybrane. Skutkiem tej uchwały przeszło w posiadanie archiwum 5 dokumentów pergaminowych a 2 papierowe, pochodzące z jedynym wyjątkiem z XV wieku i 39 rękopisów, a mianowicie liczby 3185—3223 katalogu kartkowego, ciekawe i ważne źródła do historyi kościołów, klasztorów i szpitalów krakowskich od XV do XVIII wieku.

Oprócz tego w zbiorze tym znalazł się szereg aktów luźnych, które rozdzielono i spisano a mianowicie:

1)	Excerpta ex actis Consul. Cracov.	1398—1751	sztuk	67
2)	„ „ Scabin. „	1537—1714	„	28
3)	„ z ksiąg cechowych krakow.	1651—1749	„	5
4)	Testamenty oryginalne i kopie	1635 1668	„	7
5)	Akta viertelników krakowskich z XVII wieku		„	40
6)	Inwentarze mieszczan krakowskich		„	5
7)	Genealogie		„	10
8)	Metryki chrztu z XVIII. wieku		„	4
9)	Ekscerpta z ksiąg ławniczych i radzieckich Kazimierza (1576—1793), Kleparza (1744), Garbar (1616—1733) i Biskupia (1699)		„	12
10)	Ekscerpta z aktów innych miast (1676—1780)		„	6
11)	Akta królewskie XVI—XVIII wieku		„	8
12.	Akta sądów wyższego prawa, assesorskich i wojewódzkich		„	30

Niepospolicie wzrosła przy tej sposobności podręczna biblioteka archiwum, przybyło jej bowiem 26 książek, 126 broszur i 10 czasopism, nadto cały komplet Dziennika rządowego Rzeczypospolitej krakowskiej 1816—1846.

Prof. Dr. Fr. Piekosiński złożył w darze rękopis, „Acta iud. scab. Novae villae Regiae ab a. 1600—1618“, nadto za pośrednictwem jego, jako dyrektora archiwum aktów grodzkich i ziemskich odzyskano stamtąd księgę „Acta scabinalia suburbii Cerdoniae 1599—1602, nr. 364, której brak było w odpowiednim dziale ksiąg z urzędu hipotecznego odebranych.

Nadto ofiarowali do archiwum:

P r o f. T. T u ł a s i e w i c z: dyplom oryginalny Uniwersytetu Jagiellońskiego z nadaniem stopnia magistra farmacyi

z r. 1818 i 16 fotografij projektowanych przez Jana Matejkę obrazów do kościoła św. Norberta w Krakowie i 3 mapy.

P. Henryk Dołkowski z Nowej Wsi pod Kętami oryginalny tłok pieczęci z orłem polskim i napisem „Pieczęć koronna podwojewudzka powiatu wiślickiego".

P. Adam Chmiel wizerunek pieczęci królewskiej Władysława Łokietka z orłem piastowskim i wizerunek orzełka piastowskiego, znajdującego się na mieczu zwanym „Szczerbcem".

Oprócz zbiorów po ś.p. Gąsiorowskim zakupiono do biblioteki podręcznej:

Essenwein A., Die mittelalterlichen Kunstdekmale der Stadt Krakau, Leipzig 1809.

Kalinka, Galicya i Kraków, Paryż 1853.

Dary złożono następujące:

Akademia Umiejętności 8 tomów swoich wydawnictw.

Dr. Klemens Bąkowski prace swoje: „Pierwszy pobyt Austryaków w Krakowie 1796" i „Kraków w czasie powstania Kościuszki".

Biuro statystyczne m. Krakowa Statystyki m. Krakowa zeszyty I—III.

Adam Chmiel, Kleczyńskiego Spisy ludności Rzeczypospolitej polskiej.

Ernest Deiches pracę swoją: „Sprawa żydowska w czasie Sejmu wielkiego".

Drukarnia „Czasu": 1). Zarewicz L. Skałka z kościołem śś. Michała i Stanisława w Krakowie. 2). Dr. Stanisław Tomkowicz „Szpital św. Ducha", egzemplarz nr. 23 z wydania na papierze welinowym z osobną dedykacyą: „Dla Archiwum miasta Krakowa". 3). Wykaz ulic, właścicieli domów i t. d. w mieście Krakowie 1892.

Cezary Haller: Constytucye, statuta i przywileje koronne — w Mokrzku 1732 r.

Maryan Korytowski: Kronika 40 dni Krakowa 1848, poszyty 1, 2, 3.

Listy galicyjskie, poszyt 1. Supraśl 1843.

Łuszczkiewicz: O treści rzeźb ołtarza N. P. Maryi Kraków 1868.

Przewodnik po katedrze krakowskiej, Kraków 1863. i

Rocznik XXX. Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie 1848.

Sprawozdanie komitetu kościoła N. P. Maryi o restauracyi ołtarza wielkiego, Kraków 1870.

Stęczyński: Świątynia Polaków, Kraków 1864.

Tylkowski: Opis kościoła św. Anny, Kraków 1863.

Józef Muczkowski:

Czołowski Dr. A. Najstarsza księga miejska, lwowska, Lwów 1892.

Groicki B: Porządek sądów i spraw miejskich, Przemyśl 1760.

Konstytucye m. Krakowa z 29 Lipca 1833. r.

Statut organiczny urządzenia Senatu z r. 1833.

Uniwersytet Jagielloński zorganizowany w r. 1833.

Urządzenie Szkoły Głównej krakowskiej z 2 Grudnia 1809.

Senat Akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego: Wykazy majątku c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 1864.

Wydział krajowy: Akta grodzkie i ziemskie t. XV Lwów 1892.

Zakład nar. im. Ossolińskich Sprawozdanie z r. 1891.

Wszystkim tym Władzom, Instytucyom i Panom przesłał Zarząd archiwum wyrazy głębokiej podzięki.

W uposażeniu personalu archiwalnego zaszła ta zmiana, że Komisya archiwalna, uznając sumienną, wytrwałą i wydatną pracę prowizorycznego asystenta p. Adama Chmiela, przedstawiła wniosek o zamianowanie go stałym asystentem w randze i z pensyą aplikanta magistratu, co Rada miasta uchwaliła w d. 27 czerwca 1892.

Techniczne przysposobienie lokalu postąpiło znowu, mianowicie sprawiono pułki na dwie ściany. Oprawiono w skórę 9 wielkich kodeksów rękopiśmiennych, naprawiono ich 7, nadto oprawiono 19 tomów ksiąg. Użyto na te roboty: wykonane za pośrednictwem Ekonomatu miejskiego, kredytu 250 zła. na dalsze urządzenie archiwum, a mianowicie według wykazu, udzielonego przez Wydział rachunkowy, otrzymali Muranyi za dostarczone fachy 169 zła. 36 ct. Jahoda za roboty introligatorskie 79 zła. nadto Pinkalski za wiaderko blaszane 1 zła. 50 ct. ogółem 249 zła. 86 ct. Z kwoty 24 złą., wyasygnowanej na wydatki kancelaryjne,

zakupiono materyałów i przyborów za 20 zła. 50 ct. (kwit firmy I. J. Fischera), reszlę wydano wedle załączonego rachunku.

Dochód z opłat archiwalnych wynosił 37 zła. 41 ct. (kwity 1-7), odtrąciwszy 7 zła. 71 ct. na stemple i portorya, zostaje 29 zła. 70 ct. Z ubiegłego roku pozostało 12 zła. 51 ct. ogólny dochód wynosił zatem 42 złr. 21 ct. W myśl §. 21 stat. arch. sprawiono z tego książki do biblioteki podręcznej za 41 zła. 70 ct. jak stwierdzają załączone kwity — pozostaje 51 ct.

W Krakowie dnia 2 stycznia 1893 r.

Dr. Stanisław Krzyżanowski.

Nakładem Gminy miasta Krakowa — Drukiem A. Koziańskiego w Krakowie